

निर्युक्ति f. Ind. St. 10, 266. sg. = निरूक्ति.

निर्यूक्तृ 1) die neuere Ausg. des HARIV. an beiden Stellen निर्व्यूहः; die ed. Bomb. des MBH. 18, 247 काश्चनस्तमभन्यूहः; NILAK. zu 1, 796: निर्यूहः: = पटशालाः: — 2) MBH. 5, 573 in der ed. Bomb. und die neuere Ausg. des HARIV. निर्व्यूहः; NILAK. zu MBH. 3, 5254: निर्यूक्तृः = शिखराणीः. — 3) die neuere Ausg. des HARIV. निर्यूक्तृः. — 4) ČĀNG. SAṂU. 2, 2, 1 als Synonym von कथाय and क्वाय. — Der Schol. zu R. ed. Bomb. 2, 91, 66 führt folgenden Vers aus der VAI. an: वार्यपीडे क्वायरसे निर्यूक्तो नागदत्तके.

निर्येष, die neuere Ausg. liest 4633 चारुमिर्युक्तो। st. चारुनिर्युक्तो und 4643 निर्मुक्ता st. निर्युक्ता. BHĀG. P. 10, 21, 19 bedeutet निर्येष nach dem Schol. einen Strick zum Binden der Füsse der Küh.

निर्येत्तल m. ein best. Theil des Pfuges KRISHNAMGR. 9, 6. 7.

निर्लक्षण adj. (f. आ) तनु KATHĀS. 118, 133.

निर्लेप 2) SARVADARÇANAS. 134, 17. 135, 14.

निर्लेप KATHĀS. 102, 124.

निर्वचनीय, श्र० SARVADARÇANAS. 42, 16. 49, 11. 16.

निर्विष genauer keinen Wald habend MBH. 5, 863 (निर्वन auch die ed. Bomb.).

निर्वित्प सू. D. 278.

निर्विषट्टारमङ्गल adj. wo keine Opfer und keine festlichen Ceremonien stattfinden KATHĀS. 120, 22.

निर्विल्लण, कार्य० Sā. D. 277. Katastrophe 337. फलागमकार्यसंबन्धी निर्विल्लणासंधि; PRATĀPAR. 20, b, 4. fälschlich निवर्क्षण gedruckt BHĀR. NĀT. 19, 36. 42. 46. 68. — Vgl. उपसंचृति (auch DAÇAR. 1, 22).

निर्विद्य, श्र० nicht in Worte zu fassen, unbeschreiblich Spr. 3473. KATHĀS. 73, 149. 91, 45.

1. निर्विणा 1) तपन die Sonne Spr. 1611.

2. निर्विणा 1) das Verschwinden Spr. 4210. — 2) निर्विणामिव मूर्तिम् KATHĀS. 120, 116. die höchste Seligkeit SARVADARÇANAS. 80, 1. — Vgl. पर०, मद्वा०.

3. निर्विणा, richtiger निर्विणा.

निर्विणातत्र s. वृह्णिर्विणातत्र und मद्वा०.

निर्विणोगेतत् Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 239, a, 4.

निर्वित, °नीउग्रमस्थि HIT. 80, 20. निर्विते व्यजनम् Spr. 1823.

निर्विद्य 2) निर्विषादिसंस्कृतं हृषिः Schol. zu AV. PRĀT. 4, 105.

2. निर्विषण 1) das Auslöschen Spr. 2984. Abkühlung KATHĀS. 104, 39.

निर्विस, देश० KATHĀS. 61, 85.

निर्विदृ 1) Sā. D. 321. घड़ीकृतवस्तु० Spr. 1686. गृह० die Besorgung des Hauses, Haushalt KATHĀS. 57, 29. Ausführung (eines Beweises, einer Argumentation) SARVADARÇANAS. 146, 11.

निर्विद्यक, davon nom. abstr. °ता f. Sā. D. 267, 21.

निर्विकल्प keinen Zweifel habend, nicht schwankend: चेतम् KATHĀS. 72, 175. Die von BALLANTYNE und RÖER gegebenen Bedeutungen sind als falsch zu streichen.

निर्विकल्पक SARVADARÇANAS. 31, 21. 104, 19.

निर्विकल्पकविचार m. Titel einer Schrift HALL 43.

निर्विकार Asupāv. 1, 17.

निर्युक्ति — निलय

निर्विचार॒ Z. 1 lies कुपति st. नृपति.

निविचिकित्स (f. आ) *keinem Zweifel unterliegend* SARVADARÇANAS. 98, 2. 134, 12. fg.

निर्विमर्श KATHĀS. 62, 192. *unüberlegt: दोषाय निर्विमर्शेव भैतप्रभोत्तरक्रिया* 63, 199. den Vimarcā (*Peripetie*) genannten Saṁdhi nicht habend Sā. D. 313 (°विमर्श).

निर्विवाद *keinem Streit unterliegend* Sā. D. 119, 4.

निर्विवेक KATHĀS. 62, 116. °मति 61, 243. °ता f. nom. abstr. 28, 32. निर्विशङ्क R. 7, 41, 9.

निर्विशेष nicht verschieden, gleich BHĀG. P. 10, 72, 39. स्वायरानिर्विशेष च प्रियं प्राप्तः R. 7, 23, 15. श्रव्य व्याघ्रमपि तं मुनिर्मूषिकानिर्विशेषण् (°विशेष v. l.) पश्यति nicht anders als auf die Maus HIT. 113, 11. पुत्रनिर्विशेषम् adv. 128, 10. निर्विशेषम् ohne Unterschied, ganz gleich UTTARA-RĀMĀK. 77, 8 (99, 6. = सर्वप्रकारेण Schol.). adj. unqualificirt, absolut SARVADARÇANAS. 46, 11. 30, 2. 31, 20.

निर्विष 1) von einem Giste befreit KATHĀS. 36, 130. 73, 14.

1. निर्विषय, NILAK.: निर्विषयाकारमाकाशवन्निरालम्बनम्.

2. निर्विषय 3) Spr. 4608.

निर्विजि (richtiger निर्विजि) 1) = निरालम्ब Schol. zu JOGAS. in Verz. d. Oxf. H. 229, a. °त्व WEBER, RĀMAT. UP. 343.

निर्विर्य kraftlos, machtlos: आयुध Venis. in Sā. D. 180, 11.

निर्विनोदय adj. f. आ बाम- und wasserlos KATHĀS. 70, 24.

निर्वित 1) a) मनो० Spr. 2279. नातिनिर्वित्या KATHĀS. 119, 49. Am Schluss, im LALIT. Erlösung. — Vgl. परि०.

निर्वित 1) कर्मणः फलनिर्वित्तं स्वयमश्राति कार्कः so v. a. die reif gewordene Frucht Spr. 3874. — 3) BHĀG. P. 5, 26, 17 liest die ed. Bomb. richtig °निर्वितः.

निर्विद॑ 1) KATHĀS. 61, 84. 85. — 3) सनिर्विदम् DAÇAK. in BENF. Chr. 179, 14. Z. 4 CĀT. BR. 2, 3, 4, 6 gehört zu 1).

निर्विश॑ 1) भानुनिर्विशकारिणा: BHĀG. P. 10, 44, 40. न तयोर्याति निर्विश॑ पित्रोर्मत्यः शतायुषा 45, 5. — 2) वध० BHĀG. P. 10, 78, 32.

निर्विय (निस् + व्य०) adj. ruhig, seine Besonnenheit bewahrend BHĀG. P. 10, 81, 32.

निर्विसन (निस् + व्य०) adj. keine bösen Neigungen habend KATHĀS. 62, 165.

निर्विजा, °सव्व KATHĀS. 104, 218.

निर्विपार् so v. a. sich passiv verhaltend SARVADARÇANAS. 133, 1.

निर्विवृति (निस् + व्य०) adj. mit keiner Rückkehr (in den Saṁsāra) verbinden: मुक्ति SARVADARÇANAS. 44, 2.

निर्विडि (निस् + ब्रोडा) adj. schamlos KATHĀS. 68, 11.

निर्विरुद्धा 1) गर्भ० das Herausdrängen des Kindes aus dem Mutterleibe SUÇA. 2, 91, 19.

निर्विहार॑ 4) BHĀG. P. 10, 84, 29. 35.

निर्विकृतृ, °ता und °त्व n. Mangel einer Angabe des Grundes, — der Verantlassung Sā. D. 376. 388. 228, 9.

निल m. N. pr. eines Rākshasa, eines Ministers Vibhishana's, R. 7, 3, 43.

निलय 2) श्रव्य (das Meer) वारामेको निलय: der einzige Behälter für